

ALOIZS DUNSKIS

(1904–1980)

Aloizs, Staņislava un Apolonijas Dunsķu dēls, dzimis 1904. gada 4. martā Kalupes draudzē. Uzvārds »Dunsķis« poliski nozīmē – dāņi. Ģimenē bija trīs dēli un divas meitas. Vecāki, kuri dzīvoja Svenču sādžā, tagad apbedīti Kalupes draudzes Lāču kapos.

Savu pirmo izglītību ieguvis Stradišķu tautskolā, kur mācības uzsāka 1912. gadā. Pēc tam mācības turpināja Kalupes pamatskolā. Pēc Pirmā pasaules kara A. Dunsķis iestājās Aglonas vidusskolā un 1922. gadā – vietējā Garīgajā seminārā. Kad 1924. gadā semināru pārcēla uz Rīgu, turp devās arī A. Dunsķis. 1927. gadā viņu kopā ar V. Jankovski, B. Jurovu un citiem iesvētīja par diakonu. Par priesteri iesvētīts 1928. gada 17. maijā svētā Jēkaba katedrālē. Svētības piešķīra metropolīts A. Springovičs.

1928. gada 10. jūnijā Kalupes draudzē notika primicijas dievkalpojums, piedaloties priesteriem B. Jurovam, V. Treibšo un V. Zundo. Sprediķoja Vārkavas prāvests V. Zundo.

Pirmā darba vieta bija 3 mēnešus par vikāru Krāslavā. No 1928. gada 15. jūlija 3 mēnešus – vikārs Preiļu draudzē, bet no 20. decembra vienu gadu – vikārs Rēzeknē. No 1929. gada īsu laiku ir prāvests Peipiņu draudzē, no 1930. gada 1. marta – divus gadus prāvests Bikavā. No 1932. gada četrus gadus kalpojās Bērzgales draudzē, apkalpojot Sarkanus un noorganizējot Mežvidu draudzi.

Senākos laikos Annasmuižā bija kapliča. 1933. gadā arhibīskaps metropolīts A. Springovičs uzdeva prāvestam A. Dunskim dibināt Annasmuižā draudzi un uzcelt baznīcu. Pati Annasmuižā bija pārāk tuvu Nautrēnu baznīcai, tāpēc A. Dunsķis izvēlējās jauno draudzi dibināt un dievnamu celt Mežvidos, netālu no dzelzceļa stacijas. Baznīcai zemi dāvāja Jadviga Žeigure.

Prāvests A. Dunsķis Stiglovā nopirka māju, ko draudzes locekļi nojauca un pārveda uz dāvāto zemes gabalu. 1933. gadā šo māju uzcēla. Tās vienā galā ierīkoja lūgšanu namu ar altāri, bet otrā – dzīvokli sargam. Draudzi aprūpēja un dievkalpojumus noturēt brauca prāvests A. Dunsķis. Sākumā šo draudzi sauca par Annasmuižas draudzi, tikai vēlāk tai deva tagadējo nosaukumu.

1936. gadā A. Dunsķis tika nosūtīts par dekānu uz Dagdu. Tur ir sena, jezuītu celta baznīca un plebānija. Šī plebānija bija baļķu ēka ar salmu jumtu, zaļām sūnām noaugušu. Ēka bija liela vienkārša celtnē, iekšā ļoti tumša, atstājot drūmu iespaidu. Bēniņu telpās vēl glabājās senās jezuītu vēsturiskās grāmatas un dokumenti. Otrā pasaules kara laikā ēka nodega, sadega arī vecās grāmatas un dokumenti.

Kopš 1942. gada A. Dunsķis bija dekāns Rēzeknē. No 1948. gada 29. jūlijā līdz 1955. gada 13. septembrim atradās izsūtījumā. Pēc izsūtījuma vienu gadu bija prāvests Nidermuižā, bet 1956. gadā pārcēlās uz Vanagiem, kur kalpoja līdz nāvei. Mūža pēdējos gados daudz slimoja ar sirds darbības traucējumiem un diabētu. Neskatoties uz to, vēl kalpoja draudzē un 1978. gadā sagaidīja savas priesterības 50 gadu jubileju, kurā piedalījās bīskaps V. Zondaks.

Prāvests Aloīzs Dunsķis nomira 1980. gada 26. jūlijā un 30. jūlijā apbedīts Vanagu baznīcas dārzā. Uz kapa ir glīts pieminēklis.

Avots:

Svilāns, Jānis. Latvijas Romas katoļu priesteri / Jānis Svilāns, Alberts Budže. - Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2008. – 1.sēj.- 68.- 69. lpp.